

Riksbankens Företagsundersökning

Telefonintervjuer 5-9 juni

Juni 2020

Riksbankens företagsundersökning i juni 2020¹

Med anledning av de snabba skeendena kring coronapandemin och effekterna på ekonomin gör Riksbanken återkommande telefonintervjuer med svenska storföretag. Den senaste omgången intervjuer genomfördes 5 - 9 juni. Resultatet av dessa intervjuer sammanfattas nedan.²

”Riktningen gör att man känner hopp”

Under maj och juni har den ekonomiska situationen stabiliserats och det finns tecken på förbättring för flera branscher. För de svårast drabbade branscherna, till exempel besöksnäringen, är läget fortfarande långt ifrån normalt. Även om den svaga efterfrågan är företagets stora problem så finns fortfarande vissa störningar till produktionen kvar. Efterfrågan på arbetskraft är av naturliga skäl låg, vilket också har visat sig genom korttidspermitteringar, varsel och uppsägningar i många branscher. En majoritet av företagen tror att de negativa effekterna på efterfrågan av pandemin kommer att bli långvariga. De flesta tror att det tar nio månader eller längre innan det ekonomiska läget blir mer normalt igen och företag i en del branscher menar att de negativa effekterna kan komma att dröja kvar ett par år. De stora skillnaderna i efterfrågan mellan branscherna avspeglas också i finansieringssituationen. I de ekonomiskt svårast drabbade branscherna är likviditetssituationen ansträngd, medan företag i branscher med god försäljning inte upplever några sådana problem. Det senare kan också bero på att man har vidtagit åtgärder som till exempel att dra ned på investeringar och ändra betalningsvillkor för att stärka likviditeten.

”Fortfarande i ett läge där det inte går att göra prognoser”

Efterfrågan på industrivaror har stabiliserats under den senaste månaden. Försäljningen har stigit till exportmarknaderna i Asien samtidigt som allt fler länder i Europa har börjat öppna upp. Liksom tidigare påverkas branscherna inom industrin väldigt olika av pandemin. Gruvnäringen rapporterar om stabil produktion och lönsamhet. Läget är fortfarande utmanande för övriga delar av industrin även om den viktiga fordonsindustrin, vilka flera andra industriföretag är beroende av, börjar se en viss ljusning med inkommande order och stigande produktionstakt. Företag med vikande efterfrågan fortsätter att i stor utsträckning nyttja möjligheterna till korttidspermitteringar men de behöver också se över kostnadsstrukturen för att ”krympa kostymen”. En ledare i fordonsbranschen menar att ”hösten kommer att bli väldigt smärtsam om vi inte får fart på efterfrågan”. Det är en uppfattning som beskriver situationen för flera företag när man planerar sin verksamhet framöver.

”Byggsidan går ned. Det är privata beställare som avvaktar”

Byggbolagen börjar märka av en något svagare efterfrågan. I maj och i början av juni har order kommit in i långsammare takt än tidigare under året. Det är framför allt inom byggsidan som efterfrågan dämpas samtidigt som den egna bostadsförsäljningen har hållits uppe. Det är privata beställare av byggprojekt som är mer avvaktande, medan offentliga beställningar kommer in i ungefär samma takt som tidigare.

Störningar i produktionen, i huvudsak i form av svårigheter att använda utländska underleverantörer och/eller uteblivna leveranser av byggnadsmaterial, har ökat något

---

¹ Riksbanken har mellan den 5-9 juni genomfört telefonintervjuer med cirka 60 industri-, bygg-, handels- och tjänsteföretag samt branschorganisationer för att följa upp företagets situation med anledning av utbrottet och spridningen av coronaviruset.

² Tidigare telefonintervjuer redovisas på [Riksbankens webbsida](#).

sedan undersökningen i maj, men är fortfarande på låga nivåer i förhållande till det totala antalet projekt som bolagen bedriver. En svagare orderingång leder till att byggbolagen planerar för att korttidspermittera eller varsla personal.

”Försiktigt positiv, det går åt rätt håll”

Bilden av handelssektorn är i stort som i den senaste intervjuomgången i maj; dagligvaru- och möbelhandeln har högre försäljningsvolymmer än normalt medan konfektions- och sportbutiker fortsatt upplever stora försäljningstapp även om man ser en gradvis förbättring. E-handeln fortsätter att vinna mark.

Flera branscher inom tjänstesektorn nämner att efterfrågesituationen har stabiliserats. Transportbranschen har haft en viss volymökning den senaste månaden. Även tekniska konsulter och bemanningsföretag nämner att nedgången i efterfrågan har stannat av. För hotell och reseföretag, som verkar i en av de branscher som drabbats hårdast av coronakrisen, är läget fortsatt mycket svårt. Den senaste tidens förändrade reserekommendationer har dock ökat försäljningen något men från mycket låga nivåer.

Fortsatta finansieringsproblem för flera

Företagens finansieringssituation är också den nära sammanlänkade med efterfrågeutvecklingen i ekonomin. I flera branscher är likviditetssituationen för företagen ansträngd, särskilt för de branscher som har haft svagast efterfrågan och därmed också svårast under krisen. Statliga stöd såsom sänkta arbetsgivaravgifter, uppskjutna skattebetalningar, permitteringsstöd, statliga lånegarantier, utlåningsprogram m.m. har gemensamt som mål att hjälpa företagen att övervintra krisen. I många fall har företagen också vänt sig till bankerna och andra finansärer för att omförhandla lån, förlänga kreditlinor, be om uppskov med räntor och amorteringar m.m. för att därigenom stärka deras egen finansiella ställning. Ungefär fyra av tio företag uppger att de förändrat sättet de finansierar sig på under pandemin.

I allmänhet uppger företagen att villkor för banklån och upplåning på värdepappersmarknaderna har försämrats jämfört med innan krisen. Det rör sig oftast om att finansieringen har blivit dyrare, men också på att den har varit svår att komma åt.

Under mars och april bedömde företagen att det var svårt att låna upp via värdepappersmarknaderna, genom vilka de större företagen under normala förhållanden vanligtvis hanterar både sin kort- och långfristiga finansiering. Istället vände man sig till bankerna för att låna. Under den senaste tiden har det blivit något lättare att emittera värdepapper, men företagen uppger samtidigt att räntorna på denna typ av lån har stigit jämfört med innan krisen.

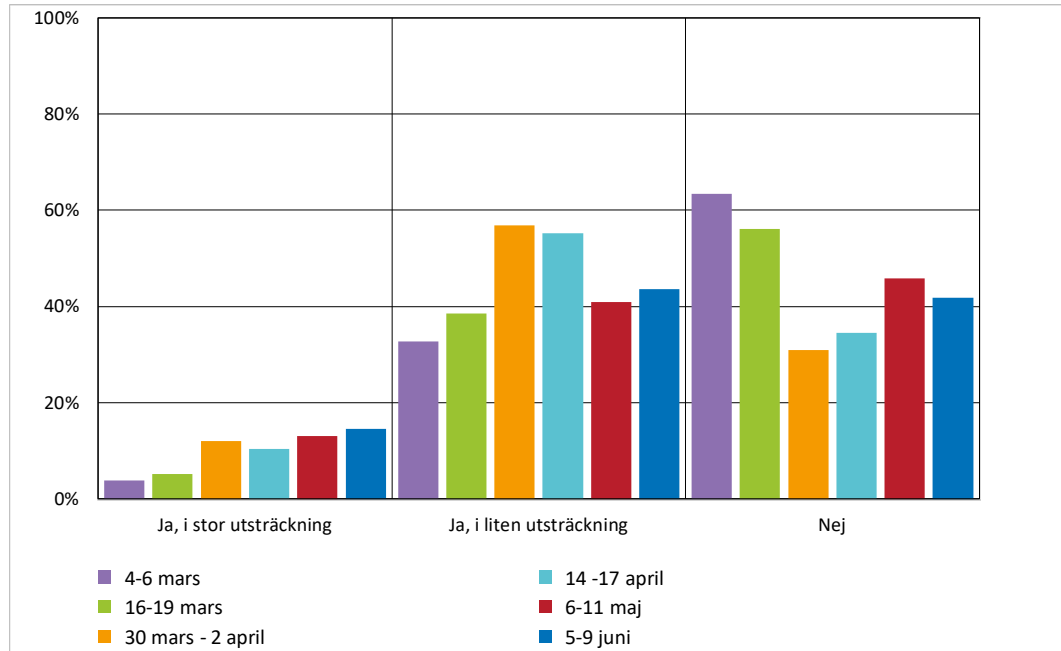
Flera av företagen i undersökningen har sökt sig till de statliga lånegarantiprogrammen som Exportkreditnämnden (EKN), Svensk Exportkredit (SEK) och Riksgäldskontoret via ”Företagsakuten” erbjuder. Trots de statliga lånegarantierna uppger flera företag att det är svårt att få lån av bankerna. Företagen tar även upp att räntorna på banklån har stigit.

Även om majoriteten av företagen idag betecknar likviditetssituationen som normal eller bättre än normalt finns det en oro för den framöver. Om den ekonomiska utvecklingen blir svag framöver och efterfrågan inte kommer igång finns det en uppenbar risk att likviditetssituationen kommer att bli mer ansträngd. Ett byggbolag poängterar risken: ”En utdragen kris där vår omsättning och orderingång skulle falla drastiskt under 1-2 år skulle kunna försätta oss i problem då förskottsbetalningar i byggrorelsen utgör en viktig del av vår likviditet”.

Diagrambilaga.

Diagram 1. Har coronaviruset/covid-19 lett till störningar i produktion i Sverige eller störningar i leveranser till Sverige?

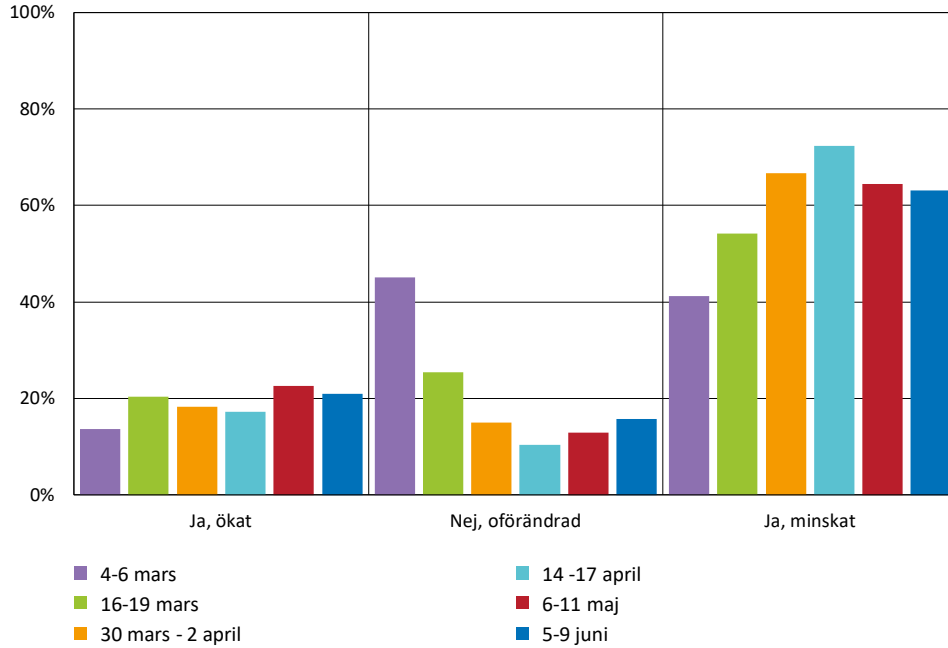
Andel företag

Anm. Samtliga företag.

Diagram 2. Har coronaviruset/covid-19 påverkat efterfrågan på företagets produkter/orderingång/försäljningsvolym?

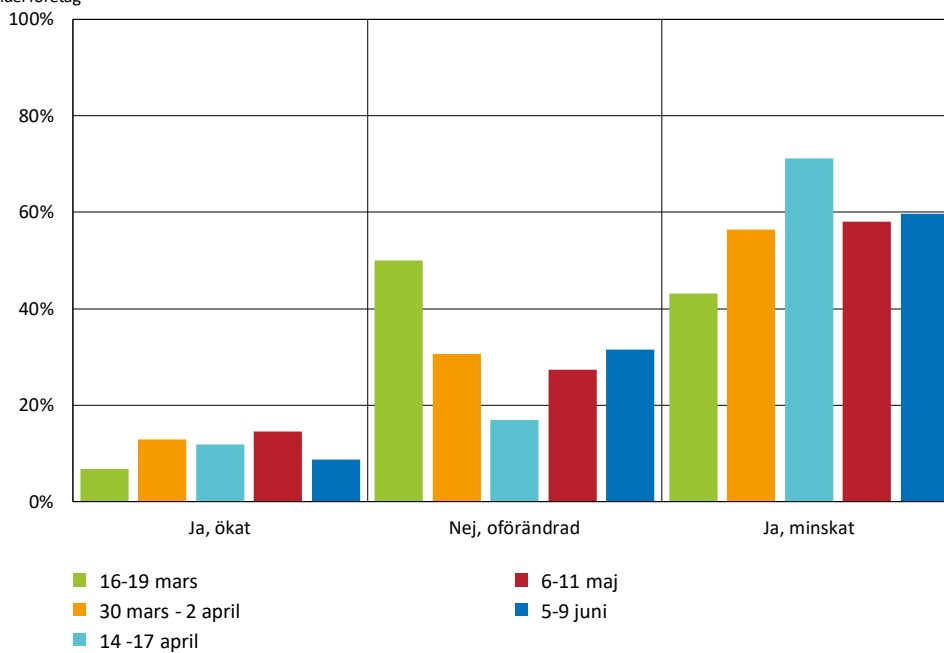
Andel företag

Anm. Samtliga företag.

Diagram 3. Har coronaviruset/covid-19 påverkat behovet av arbetskraft?

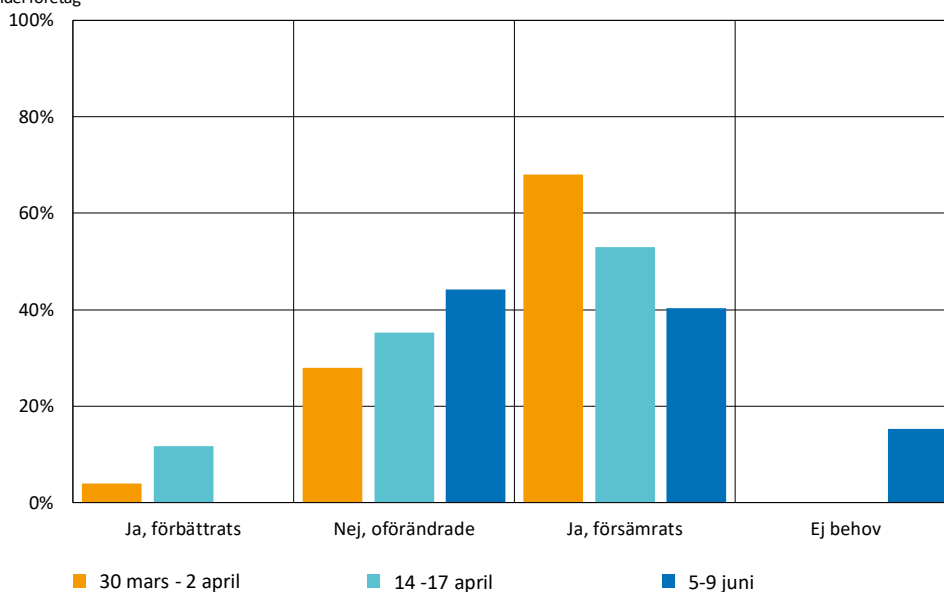
Andel företag

Anm. Samtliga företag. Frågan ställdes inte 4-6 mars.

Diagram 4. Har företagets villkor för banklån förändrats?

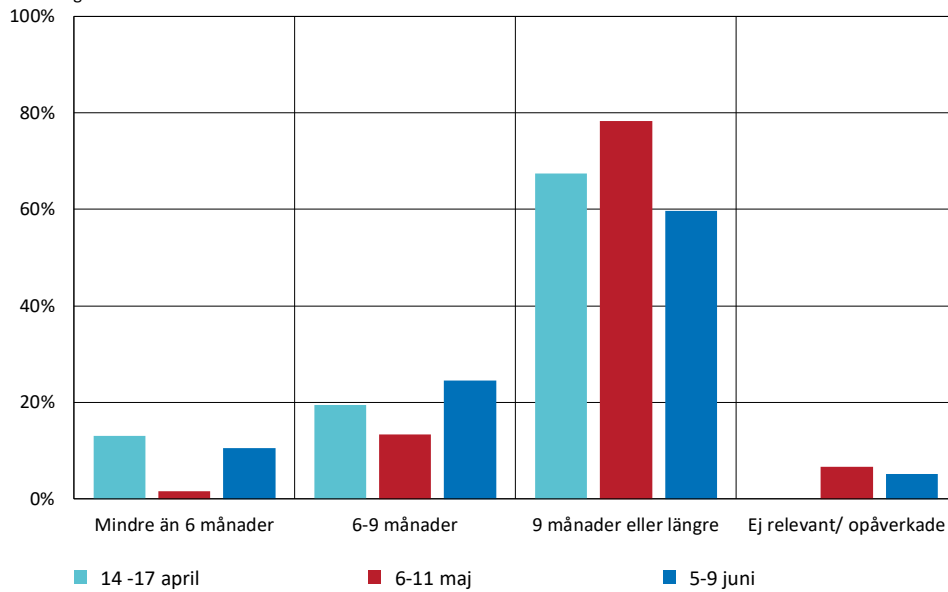
Andel företag

Anm. Samtliga företag. Frågan ställdes inte 4-6 mars, 16-19 mars och 6-11 maj. Svartalernativet "Ej behov" har endast varit med i 5-9 juni.

Diagram 5. När är den ekonomiska situationen för ert företag tillbaka i ett jämförbart läge med det som rådde innan coronaviruset/covid-19?

Andel företag

Anm. Samtliga företag. Frågan ställdes inte 4-6 mars, 16-19 mars och 30 mars – 2 april. Svarsalternativet "Ej relevant/opåverkade" ingick inte den 14-17 april.

Om Riksbankens företagsundersökning

Riksbankens undersökning avser att spegla pris- och konjunkturutvecklingen inom industrin, byggsektorn, handeln och delar av tjänstesektorn. Eftersom ett fåtal aktörer står för en mycket stor del av det svenska näringslivet kan relativt få intervjuer ge information om stora delar av näringslivet. Många av de intervjuade företagen förmedlar dessutom information om andra delar av näringslivet genom sina kontaktytor mot bland annat små och medelstora företag.

I den ordinarie undersökningen intervjuas cirka 30 företag i februari, och cirka 45 företag i maj och november. Sedan undersökningens start 2007 har över 300 företag deltagit i undersökningen. Den ordinarie undersökningen görs genom att Riksbankens personal besöker företagen i cirka en timme. Intervjuerna genomförs i regel med personer i företagets ledningsgrupper. Samtalen ger företagen möjlighet att utveckla svaren och intervjuaren kan ställa fördjupande följdfrågor. Särskilda frågor ställs från tid till annan om aktuella frågeställningar inom penningpolitiken.

Med anledning av coronapandemin och effekterna på ekonomin genomför Riksbanken sedan mars 2020 återkommande telefonintervjuer med svenska storföretag. Aktuell rapport för juni 2020 redovisar resultatet av telefonintervjuer med cirka 60 företag som huvudsakligen gjordes mellan den 5-9 juni. Diagrammen i rapporten redovisar andel företag som har valt respektive svarsalternativ. Andel företag beräknas som antal företag som valde det aktuella svarsalternativet i förhållande till det totala antal företag som besvarade frågan. Dessa svar kombineras sedan med företagens reflektioner under intervjuerna.

En närmare beskrivning av undersökningen finns på Riksbankens webbsida: Hokkanen, Melin och Nilson (2012), "Riksbankens företagsundersökning – en snabb konjunkturindikator", Penning- och valutapolitik 2012:3.

http://www.riksbank.se/Documents/Rapporter/POV/2012/rap_pov_artikel_3_121017_sve.pdf

SVERIGES RIKSBANK
103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel 08 - 787 00 00

Fax 08 - 21 05 31

registratorn@riksbank.se

www.riksbank.se